

DF: Svigt af hjerneskedede

■ Kommunerne svigter ca. 15.000 danskere med hjerneskedede ved kun at tilbyde dem fysisk genoptræning, mener Dansk Folkeparti og kræver mere specialiserede tilbud.

■ Hjerneskeforeningen kalder det »et lille skridt i den rigtige retning«.

DORTE IPSEN BODDUM
HANNE FALL NIELSEN

dorte.boddum@jp.dk
hanne.fall.nielsen@jp.dk

Løbeshånd og løftebånd slår ikke til, hvis skaden sidder i hjernen. Det er konklusionen for Dansk Folkeparti, som i dag præsenterer et krav om at bruge 200 mio. kr. på at forbedre genoptræningen af

hjerneskadede som et centralt krav i partiets forslag til næste års finanslov.

»Grundlæggende fungerer genoptræningen af fysiske skader virkelig godt, efter at kommunerne har fået ansvaret som led i kommunalreformen. Men en temmelig stor gruppe på ca. 15.000, som hvert år får en hjerneskedede, svigtes, fordi en fysisk genoptræning ikke slår til for dem,« siger finansordfører Kristian Thulesen Dahl (DF).

Helt konkret indebærer DF's forslag, at den udskrivende læge – og ikke kommunen – skal pege på, hvad patienten med hjerneskedede efter hjerneblødning, kræftsygdom eller hjertestop har brug for af genoptræning.

»Det kan handle om at træ-

ne sprog, hukommelse, sociale funktioner osv., og der er store gevinster – menneskeligt og økonomisk – ved god rehabilitering, hvis den enkelte kan komme tilbage til arbejdsmarkedet og måske bo for sig selv med lidt støtte i stedet for at sidde på et plejehjem,« siger Thulesen Dahl og henviser til, at alene hjerneblødninger og blodpropper koster samfundet 2,7 mia. kr. i behandling og pleje.

Ikke imponeret

I Hjerneskeforeningen er direktør Svend-Erik Andreasen mere end enig i behovet for bedre rehabilitering af hjerneskedede, men han er ikke imponeret over det konkrete forslag.

»Et lille skridt i den rigtige retning, men selve ideen med at fordele genoptræning ud over 98 kommuner er helt forkert. Vi udtønder ekspertisen – helt i modstrid med det øvrige sundhedsvæsen, hvor man samler ekspertisen,« siger han, der hellere ser ansvaret for genoptræning samlet i regionerne.

Investering i fremtiden

»Det nuværende tilbud til hjerneskedede er langt fra godt nok, og en mere specialiseret genoptræning vil være en investering i fremtiden, fordi flere kan komme tilbage til en meningsfuld tilværelse og arbejdsliv,« tilføjer Svend-Erik Andreasen.

Vejlefsjord Rehabiliteringscenter tilbyder genoptræ-

ning til hjerneskedede, og ifølge direktør Steffen Malik-Høegh er et specialiseret tilbud langt mere intensivt og målrettet end det gængse kommunale tilbud.

»Hos os får man en helhedsorienteret, tværfaglig behandling, mens det kommunale tilbud er fragmenteret. Hos os får man genoptræning 3,5-5 timer om dagen, i kommunen måske fysioterapi to gange om ugen, og det er slet ikke tilstrækkeligt,« siger han og peger på resultater fra Center for Hjerneskedede, som dokumenterer stor effekt af målrettede genoptræning.

»80 pct. af patienterne kan vende tilbage arbejdsmarkedet under en eller anden form,« siger han.

GENOPTRÆNING

Skadet på hjernen

Hjerneskedede kan opstå enten ved ulykker eller sygdom i form af f.eks. hjerneblødning, blodpropper, kræft eller hjerneskedede som følge af hjertestop.

Behov for genoptræning vurderes på hospitalet, når patienten udskrives.

Kommunen bestemmer, hvordan og hvor genoptræningen skal foregå.

Ca. 15.000 danskere rammes hvert år af en hjerneskedede.

Tine Rohde er ikke i tvivl om, at en stor del af det gode resultat skyldes hendes egen vilje og ønske om en fremtid efter hjerneblødningen.
Foto: Lars Krabbe

på kontoret på uddannelsesinstitutionen Niels Brock.

»Jeg har fantastiske kollegaer, og Niels Brock er en rummelig institution, hvor vi er adskillige på fleksjob. Alligevel føler jeg ikke, at jeg er der for sjov og på deres nåde. Jeg udrætter virkelig noget og har mit eget ansvarsområde,« siger hun, der under hele forløbet har fået tæt og kærlig støtte både af sine to brødre og veninderne.

»Jeg kan da dagligt mærke, at jeg er anderledes oppe i hovedet end før. Jeg skal overkoncentrere mig for at se og forstå en tv-avis, og når jeg bliver træt, bliver ordene væk for mig,« siger hun.

Da Tine Rohde mødte op hos sagsbehandleren i Københavns Kommune og fik bevilget sit genoptræningsforløb, trak hun et lykkeligt nummer i lotteriet.

»Sagsbehandleren sagde, at jeg skulle være glad for, at jeg ikke var blevet syg året før. For da var der ikke penge på budgettet til den form for genoptræning,« fortæller hun.

Førtidspension – aldrig

At en stor del af det gode resultat også skyldes hendes egen vilje og ønske om en fremtid efter hjerneblødningen, er Tine Rohde ikke i tvivl om.

»At sidde herhjemme på en førtidspension – aldrig i livet. Det ville være spild af penge, men frem for alt spild af liv. Mit liv,« siger hun, der for et par år siden fik en ny kæreste.

»Det er jeg meget lykkelig for, og han har jo aldrig kendt mig uden hjerneskedaden. Det understreger, at der – med den rette hjælp – i høj grad er et liv efter sygdommen,« siger Tine Rohde.

Hjernens ordbog blev slettet

■ En hjerneblødning ændrede tilværelsen radikalt for Tine Rohde, men med den rette genoptræning har hun genvundet sin førlighed. Både fysisk, mentalt og socialt.

HANNE FALL NIELSEN

hanne.fall.nielsen@jp.dk

Smil i øjnene, latter i stemmen og humør i krøllerne. 45-årige Tine Rohde byder velkommen i den lyse, hyggelige lejlighed i Brønshøj, hvor bøger fra loft til gulv tapetserer stuens ene langvæg. Intet tegn på, at her bor en hjerneskedede.

»Men det gør der, og selv

om jeg har et godt og dejligt liv i dag, er det meget anderledes end før, jeg blev syg,« siger hun, der for seks år siden var splittet fra at dø af en voldsom hjerneblødning.

Til alt held sprang udposningen på pulsåren i hjernen – en såkaldt aneurisme – netop, som Tine Rohde var kommet på besøg hos en ældre, god veninde.

»Hun var lige gået ud for at hente kaffen, og da hun kom tilbage, var jeg bevidstløs,« genfortæller Tine Rohde, for de første uger efter hjerneblødningen er visket væk fra hendes hukommelse.

Til gengæld stod det hur-

tigt klokkeklart, at blødningen havde skadet hjernen med både fysiske og mentale konsekvenser til følge.

»Jeg var lam i venstre side og havde fået afasi, så jeg havde endog meget svært ved at formulere mig. Hjernens ordbog var blevet slettet,« som hun siger – velformuleret og uden nølen.

Lang gåtur

Den genvundne form skyldes genoptræning. Den fysiske side af sagen har hun langt ad vejen klaret selv ved dagligt at gå en lang tur op til Brønshøj Torv, efter at hun var kommet hjem fra hospitalet.

Den mentale side af genoptræningen har krævet endnu hårdere slid, og her fik hun først støtte på Center for Hjerneskedede, og siden er hun kommet fast i Hjerneskeforeningens domicil, Hovedhuset.

»Ord for ord blev jeg trænet op af superdygtige folk, som har arbejdet med hjerneskedede i mange år. Jeg fik åbnet min ordbog igen, og det har været en kolossal hjælp,« fortæller hun.

Som cand.mag. i dansk og engelsk stod det hurtigt klart, at det gamle job som sproglerer ikke længere var inden for rækkevidde. Egentlig havde Tine Rohde

også planlagt et sporskifte, lige inden hun blev syg.

»Jeg havde selvfølgelig ikke regnet med, at det skulle gå den vej – jeg ville egentlig gerne læse medicin, men det kan man ikke, når man har en lang uddannelse, så jeg havde bestemt mig for at blive sygeplejerske,« fortæller hun.

Ikke job på nåde

Den mulighed havde hjerneblødningen også lukket, men med støtte fra medarbejderne i Hovedhuset og i samarbejde med kommunens jobcenter kom hun i arbejdsprøvnings og har de seneste to år arbejdet 20 timer om ugen